

32000R2493

2000.11.15.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

L 288/1

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2493/2000/EK RENDELETE
(2000. november 7.)

a környezeti dimenzióknak a fejlődő országok fejlesztési folyamatába való beillesztését előmozdító intézkedésekről

Az EURÓPAI PARLAMENT és az EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 175. és 179. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

a Szerződés ⁽³⁾ 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően, az egyeztetőbizottság által 2000. július 27-én jóváhagyott közös szövegtervezet figyelembevételével.

mivel:

- (1) A természeti erőforrások kimerülése és a környezet károsítása közvetlen hatást gyakorol a gazdasági fejlődésre, különösen a helyi közösségek, köztük az őslakosok megélhetésére, és így ellene hat a szegénység fenntartható fejlődés révén történő enyhítésének.
- (2) Kétségtelen, hogy a jelenlegi termelési és fogyasztási szokások országhatárokon áterjedő és globális következményekkel járnak, különösen ami az atmoszférát, a hidroszférát, a talajminőséget és a biológiai sokféleséget illeti.
- (3) A Közösség és tagállamai aláírói a Riói Nyilatkozatnak és az Agenda 21 cselekvési programnak, valamint elkötelezettjei az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének rendkívüli

ülésszakán (Ungass) „Az Agenda 21 további végrehajtását szolgáló program”-ról elfogadott állásfoglalásnak.

- (4) A Közösség és tagállamai részesei többoldalú környezeti megállapodásoknak, nevezetesen a Biológiai Sokféleségről szóló Egyezménynek, az Éghajlatváltozásról szóló Keretegyezménynek, illetve Az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló Egyezménynek. Ennek megfelelően kötelesek figyelembe venni a fejlett és a fejlődő szerződő felek e téren fennálló közös, bár differenciált felelősségét.
- (5) Az Európai Közösség környezetpolitikája belső és külső szempontjainak következeteseknek kell lenniük ahhoz, hogy ténylegesen megfeleljenek az Egyesült Nemzetek Környezetvédelmi és Fejlesztési Konferenciáján (UNCED) és az azt követő folyamatokban megjelölt kihívásoknak.
- (6) A Közösség és tagállamai elkötelezettek a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet/Fejlesztést Támogató Bizottsága (OECD/DAC) „A 21. század stratégiájának kialakítása” című dokumentuma iránt, amely felhív a fenntartható fejlődés nemzeti stratégiáinak végrehajtására valamennyi országban 2005-ig, annak biztosítására, hogy 2015-ig a környezeti erőforrások kimerítésének jelenlegi tendenciája globális és nemzeti szinten egyaránt hatékonyan visszafordítható legyen.
- (7) Az Európai Parlament és a Tanács elfogadta az Európai Közösségnek a környezettel és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos „A fenntarthatóság felé” politikai és cselekvési programja felülvizsgálatáról szóló, 1998. szeptember 24-i 2179/98/EK határozatot ⁽⁴⁾, amely a Közösség fokozott szerepvállalására szólít fel a környezetvédelem és a fenntartható fejlődés terén folytatott nemzetközi együttműködésben. A program alapstratégiája a környezetpolitikának az egyéb politikákkal való teljes integrálásának megvalósítása, ideértve a fejlesztési politikát.

⁽¹⁾ HL C 47., 1999.2.20., 10. o. és HL C 274. E, 2000.9.26., 1. o.

⁽²⁾ HL C 258., 1999.9.10., 16. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 1999. május 5-i véleménye (HL C 279., 1999.10.1, 173. o.), a Tanács 1999. december 16-i közös álláspontja (HL C 64., 2000.3.6., 47. o.) és az Európai Parlament 2000. március 15-i határozata (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). Az Európai Parlament 2000. szeptember 20-i határozata és a Tanács 2000. szeptember 7-i határozata.

⁽⁴⁾ HL L 275., 1998.10.10., 1. o.

- (8) Az Európai Tanács 1998 júniusában Cardiffban üdvözölte a Bizottság „Partnerség az Integrációért” elnevezésű közleményét, amely meghatározta a környezeti megfontolásoknak az Európai Unió politikáival történő integrálásának stratégiáját, és megerősítette azt az elvet, hogy a fontosabb politikai javaslatokat ki kell egészíteni azok környezeti hatásainak becslésével.
- (9) A Tanács és a tagállamok 1996. július 15-én állásfoglalást fogadtak el a környezeti dimenziók mérlegeléséről a fejlesztési együttműködésben.
- (10) A Tanács 1998. november 30-i állásfoglalásában elismerte, hogy az őslakosság kulcsszerepet tölt be a természeti erőforrások megőrzésében és fenntartható felhasználásában.
- (11) A fenntartható fejlődés a környezeti dimenzióknak a fejlesztési folyamattal történő integrálásán alapszik.
- (12) Minthogy az erőforrások korlátozottak, a megfelelő politikák, stratégiák és eszközök kialakítása és a kísérleti rendszerek alkalmazása lényeges elemei a gazdasági és fejlesztési együttműködéssel megvalósuló integrációnak.
- (13) Ki kell egészíteni a fejlődő országok fenntartható fejlődésének támogatására a Közösség számára jelenleg rendelkezésre álló pénzügyi eszközöket.
- (14) A közösségi eszközökkel finanszírozott műveletek koordinációját javítani kell.
- (15) A fejlődő országokban a fenntartható fejlődést figyelembe véve végrehajtott környezeti cselekvésekről szóló, 1997. április 22-i 722/97/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ meghatározta azon közösségi támogatás keretét, amely alkalmazásá teszi a fejlődő országokat arra, hogy a környezeti dimenziót integrálják fejlesztési folyamataikba. A 722/97/EK rendelet 1999. december 31-ig volt alkalmazandó. A 722/97/EK rendelet végrehajtásának tapasztalatait e rendelet tükrözi.
- (16) Az e rendeletben említett tevékenységek finanszírozására rendelkezéseket kell hozni.
- (17) E rendelet az általa létrehozott program teljes időtartamára a költségvetési hatóság részére az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között a költségvetési fegyelemről és a költségvetési eljárás fejlesztéséről szóló, 1999. május 6-án létrejött intézményközi megállapodás ⁽²⁾ 33. pontjának értelmében az éves költségvetési eljárás során irányadó fő hivatkozási pontot képező pénzügyi keretet állapít meg.
- (18) Részletes végrehajtási rendelkezéseket kell megállapítani, különösen az intézkedések formájára, az együttműködésben részt vevő partnerekre és a határozathozatali eljárásra vonatkozóan.

- (19) Az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal ⁽³⁾ összhangban kell meghozni.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

- (1) A Közösség támogatja a fejlődő országoknak a környezeti dimenziót a fejlesztési folyamatokkal történő integrálásra irányuló erőfeszítéseit.

E célból a Közösség a fenntartható fejlődés előmozdításához szükséges politikák, stratégiák, eszközök és technológiák kialakítását és megvalósítását, alkalmazását szolgáló pénzügyi támogatást és megfelelő szakmai segítséget nyújt.

- (2) A közösségi támogatást a fejlődő ország érdekelt szervezeteinek közvetlenül, illetve a környezeti dimenzióknak a közösségi gazdasági és fejlesztési együttműködés révén történő megerősítésén keresztül közvetve kell nyújtani, annak biztosítására, hogy a környezeti megfontolások maradéktalanul érvényesüljenek a közösségi programokban.

- (3) Az e rendelet alapján biztosított támogatás és szakmai segítségnyújtás kiegészíti és alátámasztja mindazt, amit a fejlesztési együttműködés egyéb eszközei útján nyújtanak.

2. cikk

E rendelet alkalmazásában:

„fenntartható fejlődés”: az adott népesség életszínvonalának és jólétének javítása az ökoszisztéma kapacitásának határain belül, megőrizve a természeti erőforrásokat és a biológiai sokféleséget a ma és a jövő generációi számára.

3. cikk

- (1) Az e rendelet alapján végrehajtandó tevékenységek különösen az alábbiakra irányulnak:

- globális környezeti problémák, különösen a többoldalú környezeti megállapodásokkal érintett olyan kérdések, mint az éghajlatváltozás, az elsivatagosodás és a biológiai sokféleség,
- országhatárokon átnyúló környezeti problémák, különösen a levegő-, a talaj- és a vízszennyezés,
- fejlődő országok világgazdasági integrációjával kapcsolatos környezeti hatások,

⁽¹⁾ HL L 108., 1997.4.25., 1. o.

⁽²⁾ HL C 172., 1999.6.18., 1. o.

⁽³⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

- környezeti megfontolások belefoglalása a fejlesztési együttműködési projektekbe, ami lehetővé teszi e projektek fenntartható dimenziójának figyelemmel kísérését, azonosítását és értékelését,
  - makroökonómiai és az ágazati politikák környezeti hatásai a fejlődő országokban,
  - fenntartható termelési és fogyasztási minták,
  - természeti és a környezeti erőforrások fenntartható kezelése és felhasználása valamennyi termelési ágazatban, úgymint a mezőgazdaságban, a halászatban és az iparban,
  - szegénységből eredő nem fenntartható erőforrás-felhasználással okozott környezeti problémák,
  - fenntartható energiatermelés és -felhasználás, különösen a megújuló energiaforrások használatának, az energiafelhasználás fokozott hatékonyságának, az energiatakarékosság és a különösen veszélyes energiaforrások kevésbé veszélyesekkel való felváltásának ösztönzése,
  - vegyi termékek, különösen a veszélyes és mérgező anyagok fenntartható előállítása és felhasználása,
  - biológiai sokféleség megőrzése – különösen az ökoszisztéma, a természetes élőhelyek védelmével és a fajok sokféleségének megőrzésével – az alkotóelemek fenntartható felhasználása, a hagyományos tudás hordozóinak bevonása a biológiai sokféleség felhasználásába, valamint a genetikai erőforrások hasznosításából eredő előnyök helyes és igazságos elosztása,
  - édesvízi forrásokkal való gazdálkodás,
  - tengerparti övezet, torkolatvidék és vizes élőhelyek kezelése,
  - elsivatagosodás,
  - városi környezeti problémák, többek között a közlekedéssel, a hulladékkal, a szennyvízzel, a levegőszennyezéssel és a zajártalommal, valamint az ivóvíz minőségével kapcsolatos kérdések,
  - ipari tevékenységekkel összefüggő környezeti problémák.
- (2) A finanszírozásra jogosult tevékenységek többek között az alábbiak:
- fenntartható fejlődést szolgáló nemzeti, regionális és helyi politikák, tervek és stratégiák, programok és projektek tervezésének támogatása,
  - fejlesztési folyamat szereplőinek, így a kormányok, a nem kormányzati szervezetek, a magánszektor, a civil társadalom, az őslakosság nemzeti, regionális és helyi szintű intézményi és működtetési kapacitásának kiépítésére szolgáló rendszerek,
  - helyi követelményekhez és igényekhez igazodó környezetbarát eljárásokat alkalmazó kísérleti projektek,
  - fenntartható módon előállított termékek kereskedelmének támogatása,
  - fenntartható fejlődés eszközeinek, többek között olyan kereskedelmi eszközöknek a megteremtése, mint a címkézési és tanúsítási szabályok, környezetbarát termékekkel kapcsolatos kezdeményezések,
  - fenntartható fejlődést és környezeti integrációt támogató iránymutatások kidolgozása, kézikönyvek és használati eszközök létrehozása, különösen az Interneten (bárki által elérhető) adatbázisok és adatbankok formájában,
  - veszélyes anyagokról, valamint mérgező hulladékokról és különösen peszticidekről rendezett információs kampányok,
  - támogatás a környezeti mérőeszközök fejlesztéséhez és alkalmazásához a politikák, a stratégiák, a programok és a projektek előkészítésében és végrehajtásában,
  - helyi lakosság, valamint a fejlesztési folyamat és a fejlesztési együttműködés kulcsszereplőinek a fenntartható fejlődés következményei iránti tudatosságának növelése, különösen információs kampányok és képzés útján,
  - elemzési, könyvelési és statisztikai tevékenység a környezeti adatok és -mutatók minőségének javítása céljából.
- (3) A tevékenységek kijelölése, előkészítése, végrehajtása és értékelése során különös figyelmet kell fordítani:
- a szegénység felszámolásának átfogó célkitűzéséhez való hozzájárulásra,
  - a fenntartható fejlődést szolgáló innovatív tevékenységet magában foglaló helyi kezdeményezésekre,
  - a helyi lakosság, különösen az őslakos közösségek aktív bevonására, támogatására és tulajdonlására,
  - a nők/leányok és a férfiak/fiúk nemileg jellemző szerepeire, tudására, perspektíváira és közreműködésére a természeti erőforrások fenntartható kezelésében és felhasználásában,
  - az integráció lehetőségére a közösségi fejlesztési együttműködési politikák és programok szélesebb összefüggésében,
  - a környezeti költségek belső költséggé alakítására gazdasági eszközök révén is,
  - a regionális együttműködés erősítéséhez való hozzájárulásra a fenntartható fejlődés terén.
- A végrehajtott tevékenységek eredményeiből levonható tanulságok és azok terjesztése lényeges elemek a rendelet – a nemzetközi környezeti megállapodások végrehajtásának támogatását is jelentő – végrehajtásának.

4. cikk

Az e rendelet alapján támogatásra jogosult együttműködésben részt vevő partnerek a nemzetközi szervezetek, az államok, a régiók és regionális szervezetek, a decentralizált szervek, a köztisztviselők, a magán piaci szereplők és vállalkozások, szövetkezetek, helyi közösségek, nem kormányzati szervezetek és a helyi lakosságot, különösen az őslakosságot képviselő egyesületek.

5. cikk

(1) A közösségi finanszírozás tanulmányokra, műszaki segítségnyújtásra, oktatásra, képzésre és egyéb szolgáltatásokra, kisebb beszerzésekre és munkálatokra és csekélyebb összegű támogatásra, valamint felmérésekre, vizsgálatokra, valamint értékelő és ellenőrző küldöttségekre terjed ki. A költségvetési hatóság által évente megállapított kereteken belül a segítségnyújtás kiterjedhet a Bizottság és a kedvezményezett javára szolgáló programok vagy projektek kijelöléséhez, előkészítéséhez, irányításához, felügyeletéhez, vizsgálatához és ellenőrzéséhez kapcsolódó műszaki és adminisztratív segítségnyújtási költségekre, kivéve azokat, amelyek a közigazgatás állandó feladataival kapcsolatosak.

A közösségi finanszírozás mind a meghatározott tevékenységekhez kapcsolódó beruházásokat, az ingatlanvásárlás kivételével, mind pedig az időszakos költségeket fedezheti (ideértve az igazgatási, karbantartási és működtetési kiadásokat).

Az időszakos költségek, a képzés, az oktatás és a kutatási programok kivételével, általában csak a kezdő szakasz folyamán és fokozatosan csökkenő módon fedezhetők.

(2) A 4. cikkben említett együttműködésben részt vevő partnerek hozzájárulását minden egyes együttműködési tevékenységhez igényelni kell. A hozzájárulások nagysága a rendelkezésre álló eszközök és az érintett tevékenység jellegétől függ.

(3) Törekedni lehet társfinanszírozási lehetőségekre egyéb támogatókkal, főként a tagállamokkal és az érintett nemzetközi szervezetekkel együtt. E tekintetben az egyéb támogatók tevékenységének koordinációjára kell törekedni.

(4) Meg kell tenni a szükséges intézkedéseket az e rendeletben előírt segítségnyújtás közösségi jellegének hangsúlyozására.

(5) A Bizottság a koherencia és kiegészítő jelleg Szerződésben megállapított célkitűzéseinek megvalósítása érdekében, valamint e tevékenységek optimális hatékonyságának biztosítása céljából, a tagállamokkal együttműködve minden szükséges koordinációs intézkedést megtesz, ideértve különösen:

- a) a Közösség és a tagállamok által finanszírozott vagy finanszírozni tervezett tevékenységekre vonatkozó információk rendszeres cseréjét és elemzését;
- b) e tevékenységek helyszíni koordinálását a Bizottság és a tagállamok képviselői között a kedvezményezett országokban tartott rendszeres találkozók és információcserék segítségével.

(6) Annak érdekében, hogy a tevékenységek globális, nemzeti és helyi szinten a lehető legteljesebb hatást fejtsék ki, a Bizottság a tagállamokkal együttműködve megtesz minden szükséges kezdeményezést a szoros együttműködés és a megfelelő koordinálás biztosításához az együttműködésben részt vevő partnerekkel, a helyi partnerekkel (nem kormányzati szervezetek, vidéki közösségek és egyesületek), a támogatókkal és egyéb érintett nemzetközi szervezetekkel, különösen azokkal, amelyek az Egyesült Nemzetek szervezetrendszeréhez tartoznak.

6. cikk

Az e rendelet keretében történő pénzügyi segítségnyújtás támogatások formájában történik.

7. cikk

E rendelet végrehajtásának pénzügyi kerete a 2000–2006 közötti időszakra 93 millió EUR.

Az éves előirányzatokat a költségvetési hatóság fogadja el a pénzügyi terv keretein belül.

8. cikk

(1) A Bizottság felelős az e rendelet szerinti pénzügyi és adminisztratív tevékenységek felméréseért, az azokra vonatkozó finanszírozási döntésért a hatályos költségvetési és egyéb eljárásoknak, különösen azoknak megfelelően, amelyeket az Európai Unió általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletben írtak elő.

(2) A Bizottság minden második évben, a 9. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelően, stratégiai iránymutatókat és prioritásokat fogad el a következő években végrehajtandó tevékenységekre vonatkozóan. Ezekről tájékoztatja az Európai Parlamentet.

(3) Az e rendelet alapján finanszírozott egyedi tevékenységekre vonatkozó, 2,5 millió EUR vagy annál nagyobb összegű támogatásról szóló határozatát a Bizottság a 9. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárás szerint fogadja el.

(4) A Bizottság röviden tájékoztatja a 9. cikk (1) bekezdésében említett bizottságot azon finanszírozási határozatokról, amelyeket az e rendeletben érintett tevékenységekre nyújtandó, 2,5 millió EUR-nál kisebb összegű támogatásokról szándékozik meghozni. Az információt legkésőbb a határozathozatal előtt egy héttel rendelkezésre kell bocsátania.

(5) A Bizottság felhatalmazást kap bármely olyan kiegészítő kötelezettségvállalás engedélyezésére, amely a tevékenységekkel kapcsolatosan várható, vagy amely a tényleges költségtúllépés vagy az újabb igények fedezéséhez szükséges, feltéve, hogy a túllépés vagy az újabb igények nem haladják meg a finanszírozási határozatban jóváhagyott eredeti kötelezettségvállalás 20 %-át.

(6) Az e rendelet szerint megkötött valamennyi finanszírozási megállapodás vagy szerződés rendelkezik arról, hogy a Bizottság és a Számvevőszék helyszíni vizsgálatot végezhet a Bizottság által a hatályos rendelkezések, különösen az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletek szerint megállapított szokásos eljárásoknak megfelelően.

(7) Amennyiben a tevékenységek a Közösség és a fogadó ország közötti finanszírozási megállapodás tárgyát képezik, e megállapodásban ki kell kötni, hogy az adók, a vámok és az egyéb díjak nem a Közösséget terhelik.

(8) A pályázati felhívásokon való részvétel és a szerződések odaítélése azonos feltételek alapján áll nyitva a tagállam és a címzett ország minden természetes vagy jogi személye részére. A részvétellel kiterjeszhető más fejlődő országokra és – kellően megindokolt kivételes esetekben – egyéb harmadik országokra.

(9) A szállítmányok a tagállamokból, a fogadó országból vagy más fejlődő országokból származnak. A körülmények által indokolt, kivételes esetekben a szállítmányok más országokból is származhatnak.

(10) Különös figyelmet kell fordítani:

- a tevékenységek költséghatékonyására és a fenntartható hatására való törekvésre,
- valamennyi tevékenységre nézve a célok és az eredménymutatók világos meghatározására és ellenőrzésére.

9. cikk

(1) A Bizottságot a megfelelő, fejlesztésért felelős, földrajzilag illetékes bizottság (továbbiakban: bizottság) segíti.

(2) Amennyiben e bekezdésre történik hivatkozás, az 1999/468/EK határozat 4. és 7. cikkét kell alkalmazni, tekintettel annak 8. cikkére.

Az 1999/468/EK határozat 4. cikkének (3) bekezdésében meghatározott időszak egy hónap.

(3) A bizottság megállapítja eljárási szabályzatát.

10. cikk

(1) Minden költségvetési évet követő szeptember 1-jéig a Bizottság éves jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanács-

nak, összegezve a tárgyév során finanszírozott tevékenységeket és értékelve e rendelet végrehajtását az adott időszakban.

Az összefoglalás tájékoztat különösen a finanszírozott tevékenységek számáról és jellegéről, az együttműködésben részt vevő partnerekről és az érintett országokról. A jelentés feltünteti az egyes tevékenységek tekintetében elvégzett külső értékelések számát is.

(2) A Bizottság rendszeresen értékeli a Közösség által finanszírozott tevékenységeket annak megállapítására, hogy e tevékenységek elérték-e célkitűzéseiket, továbbá hogy a jövőbeli tevékenységek hatékonyságának javítására iránymutatásokat állapítson meg. A Bizottság az elvégzett értékelések összefoglalóját megküldi a 9. cikk (1) bekezdésében említett bizottságnak. Az értékelő jelentések bármely tagállam, az Európai Parlament és más érdekelt felek rendelkezésére állnak.

(3) A Bizottság legkésőbb a határozathozatal után egy hónappal tájékoztatja a tagállamokat a jóváhagyott tevékenységekről, feltüntetve azok költségét és jellegét, az érintett országokat és az együttműködésben részt vevő partnereket.

(4) A tevékenységek kiválasztására alkalmazandó iránymutatásokat és követelményeket meghatározó finanszírozási útmutatót közzé kell tenni, és arról a Bizottság szolgálatai, köztük a Bizottságnak az érintett országokban működő küldöttségei, tájékoztatják az érdekelt feleket.

11. cikk

(1) Ez a rendelet az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2006. december 31-ig kell alkalmazni.

(2) E rendelet hatálybalépését követő négy év elteltével a Bizottság átfogó értékelést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az e rendelet alapján finanszírozott tevékenységekről az átfogó közösségi fejlesztési együttműködéssel összefüggésben, kiegészítve azt az e rendelet jövőjére vonatkozó javaslataival, beleértve annak esetleges módosítását vagy hatályon kívül helyezését.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2000. november 7-én

az Európai Parlament részéről

az elnök

N. FONTAINE

a Tanács részéről

az elnök

L. FABIUS